MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tal-4 ta' Novembru, 2020

Appell Inferjuri Numru 120/2018LM

Frankie Sciberras bin-numru tal-karta tal-identità 165768(M)
("l-appellat")

***vs*.**

Bank of Valletta p.l.c. (C 2833)
("is-soċjetà appellanta")

Il-Qorti,

<u>Preliminari</u>

1. Dan huwa appell magħmul mis-socjetà intimata **Bank of Valletta p.l.c.** [minn issa 'l quddiem "is-soċjetà appellanta"] mid-deċiżjoni mogħtija fit-12 ta' Settembru, 2018, fil-każ numru 024/2016 u bl-okkju premess [minn issa 'l

quddiem "id-deċiżjoni appellata"], mill-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji [minn issa 'l quddiem "l-Arbitru"], li permezz tagħha ddeċieda dwar l-ilment tar-rikorrent **Frankie Sciberras (K.I. numru 165768M)** [minn issa 'l quddiem "l-appellat"] billi *ai termini* tal-paragrafu (iv) tas-subinċiż 26(3)(ċ) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta ordna lis-soċjetà appellanta sabiex tħallas lill-appellat is-somma ta' €7,363.38 (sebat elef tliet mija u tlieta u sittin Euro u tmienja u tletin ċenteżmu), bl-imgħaxijiet legali mid-data li fiha l-appellat ippreżenta l-ilment tiegħu quddiemu sad-data tal-pagament effettiv u bl-ispejjeż kontriha.

Fatti

2. Il-fatti ta' dan il-każ huma kważi kollha identiċi għal dak tal-appell deċiż minn din il-Qorti, kif diversament preseduta, fis-16 ta' Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell numru 23/2018).

3. Għandu jingħad li fil-każ odjern l-appellat u l-mara tiegħu kienu aċċettaw l-offerta tas-soċjetà appellanta fit-30 ta' Ġunju, 2011, skont kif jirriżulta mill-kopja tal-*Form of Acceptance and Transfer* esebita *a fol.* 59 tal-atti, sabiex b'hekk huma kienu ntitolati għall-ħlas tas-somma ta' €15,444.08 (ħmistax-il elf erba' mija erbgħa u erbgħin Euro u tmien ċenteżmi). Dan wara li huma kienu investew fil-fond magħruf bħala *La Vallette Multi Manager Property Fund* [minn issa 'l quddiem "LVMMPF"] is-somma komplessiva ta'

€22,080.00 (tnejn u għoxrin elf u tmenin Euro) skont il-kopja tal-*Contract Note a fol.* 7 tal-atti. L-appellat u martu kienu rċevew is-somma totali ta' €192.54 bħala *net income* minn *dividend payments* mill-istess investiment fl-LVMMPF.

<u>Mertu</u>

4. L-appellat intavola proċeduri quddiem l-Arbitru fit-30 ta' Ġunju, 2016, kontra s-soċjetà appellanta permezz tal-preżentata ta' lment fejn iddikjara li hu u l-mara kienu investew flushom fil-*LVMMPF* wara nsistenza da parti ta' impjegata tas-soċjetà appellanta. Min-naħa tagħhom huma kienu xtaqu li jiftħu depożitu fiss, iżda l-fond kien irriżulta wieħed riskjuż ħafna. Għalhekk huma qalu li kienu qegħdin jippretendu li jieħdu flushom lura.

5. Is-soċjetà appellanta wieġbet għall-ilment billi eċċepiet is-segwenti: preliminarjament (a) l-Arbitru ma kellux il-kompetenza skont il-liġi sabiex jieħu deċiżjoni fir-rigward tal-kuntratt ta' transazzjoni bejn il-partijiet; (b) l-Arbitru ma kellux jieħu konjizzjoni tal-ilment *ai termini* tal-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta stante li kienet seħħet transazzjoni; (ċ) l-Arbitru ma setax jieħu konjizzjoni tal-każ stante li huwa kellu s-setgħa li jittratta biss ilmenti mressqa minn "klijenti eliġibbli"; (d) hija ma kinitx il-leġittimu kontradittur; (e) l-appellat kien biegħ u ttrasferixxa d-drittijiet kollha tiegħu, ukoll dawk litiġjużi lis-soċjetà appellanta; (f) il-preskrizzjoni a tenur tal-artikolu 1222 u tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta; (ġ) l-appellat kien ġie meqjus li jikkwalifika bħala investitur ta' esperjenza skont rapport imħejji minn Marccus Partners and Mazars Group; (g) hija ma kienet bl-ebda

mod responsabbli għall-ħlas ta' danni jew xort'oħra lill-appellat għal xi aġir allegatament illegali da parti tagħha; (ħ) l-ispejjeż tal-proċedura kellhom jitħallsu mill-appellat.

Is-Sentenza Appellata

6. L-Arbitru wasal għad-deċiżjoni appellata wara li għamel is-segwenti konsiderazzjonijiet rilevanti għall-appell odjern:

"Eċċezzjonijiet Preliminari

Eċċezzjonijiet dwar Ġurisdizzjoni

Il-provdituri tas-servizz qajmu l-eċċezzjonijiet li l-Arbitru m'għandux il-kompetenza li jisma' dan il-każ għaliex m'għandux il-kompetenza taħt il-liġi li jiddeċiedi dwar kuntratt ta' transazzjoni bejn il-partijiet li saret res judicata *liema kwistjoni tista' titqajjem biss quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili b'mod esklussiv; li għalhekk l-ilment huwa wiehed frivolu u vessatorju ai termini tal-Artikolu 21(2)(ċ) tal-Kap. 555 u li fil-konfront tal-*VFM u BOV *l-ilmentatur u martu mhumiex '*klijent eliġibbli'*.*

L-Arbitru ser jittratta dawn l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza flimkien.

L-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji ġie mwaqqaf permezz tal-Att XVI tal-2016 (Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta) li stabbilixxa l-kompetenza tiegħu. Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru ma tiddependix fuq ir-rieda jew ix-xewqa tal-partijiet jew il-materja li dwarha jigi mitlub jiddeċiedi, iżda hija stabbilita fuq kriterji oġġettivi li l-leġiżlatur deherlu li għandu jistabbilixxi.

*Skont il-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta, (fn. 29 Art. 21(1)(b) tal-Kap. 555) l-Arbitru għandu l-kompetenza li '*jisma' lmenti skont il-funzjonijiet tiegħu taħt l-Artikolu 19 (1) fir-rigward tal-imġiba ta' provditur tas-servizzi finanzjarji.*' M'hemm l-ebda kwalifika dwar il-materja tal-ilment u l-Arbitru jista' jisma' kwalunkwe ilment imressaq minn klijent eliġibbli kontra provditur tas-servizzi finanzjarji dejjem fil-limiti tal-istess Att.*

*Dan huwa imsaħħaħ minn dak li hemm provdut fl-Artikolu 19 (1) fejn il-funzjoni primarja tal-Arbitru hija deskritta bħala dik li '*jittratta lmenti mressqa minn klijenti eliġibbli.*' L-istess, m'hemm l-ebda limitazzjoni xi jkun l-ilment imressaq sakemm jaqa' fil-parametri tal-istess Kap. 555.*

*Għalhekk, it-test tal-kompetenza huwa li min iressaq l-ilment irid ikun '*klijent eliġibbli*' u kontra min jitressaq l-ilment irid ikun '*provditur tas-servizzi finanzjarji*' skont id-definizzjoni tal-Kap. 555.*

'Klijent eliġibbli' *huwa definit bħala: '*klijent li jkun konsumatur ta' provditur tas-servizzi finanzjarji, jew li lilu l-provditur tas-servizzi finanzjarji jkun offra li jipprovdi xi servizz finanzjarju, jew li talab il-provdiment ta' xi servizz finanzjarju minn provditur tas-servizzi finanzjarji.*' (fn. 30 Kap. 555, Art.2) L-istess Artikolu jipprovdi li '*"klijent" għandu jinkludi, persuna fiżika, inklużi s-suċċessuri tagħha fit-titolu jew mikrointrapriza.*'*

Il-liġi tistabbilixxi wkoll min hu provditur tas-servizzi finanzjarji:

'"provditur tas-servizzi finanzjarji" tfisser provditur tas-servizzi finanzjarji li jkun jew li jkun ġie liċenzjat jew awtorizzat xort'oħra mill-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta skont l-Att dwar l-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta jew kull liġi oħra tas-servizzi finanzjarji, inkluż iżda mhux limitat għal servizzi ta' investiment, ibbankjar, istituzzjonijiet finanzjarji, karti ta' kreditu, pensjonijiet u assigurazzjoni…*'* *(fn. 31* Ibid.)

L-ilmentatur odjern u martu huma klijenti eliġibbli filwaqt li l-provdituri tas-servizz huwa provdituri tas-servizz skont id-definizzjoni tal-Kap. 555 fuq ċitat.

Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru tiskatta hekk kif jiġu sodisfatti dawn ir-rekwiżiti tal-liġi u, ġaladarba tiskatta din il-kompetenza, l-Arbitru mhuwiex ristrett biex jisma' ilment, tkun xi tkun il-materja u l-kwalità tiegħu, basta jkun marbut ma' xi servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u mogħti minn provditur ta' servizz li jaqa' taħt id-definizzjoni tal-liġi.

*Il-leġiżlatur bl-ebda mod ma illimita l-kompetenza tal-Arbitru ħlief għal dak li jipprovdi l-istess Att. Pereżempju, l-Arbitru jista' jisma' każi li jmorru lura sal-1 ta' Mejju 2004, (u mhux aktar), u '*jista' jagħti rimedju pekunjarju għal kull ilment sa massimu ta' €250,000.*'*

Li kieku l-leġiżlatur ried jillimita l-kompetenza tal-Arbitru, fiċ-ċirkostanzi li qed jgħid l-provditur tas-servizz, allura kieku kien jagħmel hekk, imma dan il-leġiżlatur m'għamlux.

Għalhekk l-Arbitru qed jiċħad l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza u, ġaladarba ġie deċiż li l-ilmentatur huwa klijent eliġibbli u jista' iressaq l-ilment, allura, m'hemm xejn frivolu u vessatorju fl-ilment tiegħu u ser jikkunsidrah.

Issa l-Arbitru ser jittratta dak li qalu l-provdituri tas-servizzi finanzjarji li qed isostnu li l-każ huwa wieħed magħluq għaliex seħħet tranżazzjoni bejn il-partijiet liema tranżazzjoni għandha l-effett ta' res judicata bejn il-partijiet.

U, in sostenn ta' dan, il-provdituri tas-servizz jagħmlu referenza ghal dak li jipprovdi l-Kodiċi Ċivili.

M'hemm l-ebda dubju li l-provdituri tas-servizz kienu qed joffru, (taħt xi kwalità jew oħra), servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji. Il-provdituri tas-servizz mhumiex kumpanniji ordinarji li daħlu f'xi kuntratt sempliċi ma' kontraent ieħor, imma l-provdituri tas-servizz huma kumpanniji li jaħdmu fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u huma soġġetti għal skrutinju akbar, anke minn regoli ad hoc, *li japplikaw f'dak il-qasam, dejjem biex jiġi protett l-investitur.*

M'hemm l-ebda dubju lanqas li s-servizz jikkostitwixxi kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant u, għalhekk, japplikaw għal din ir-relazzjoni ġuridika kemm liġijiet, regoli u regolamenti prattiċi u professjonali stabbiliti u linji gwida minn awtoritajiet superviżjonali nazzjonali u tal-Unjoni Europea, u anke liġijiet u Direttivi (fn. 32 Kap. 555, Art 19(3)(ċ)) li saru biex jagħtu protezzjoni lill-konsumatur.

Din ir-relazzjoni ġuridika li nħolqot bejn l-ilmentatur u l-provditur tas-servizz m'hijiex waħda regolata esklussivament mill-Kodiċi Ċivili u fejn si tratta *relazzjoni bejn konsumatur u kummerċjant, japplikaw il-provedimenti tal-Kap. 378 tal-Liġijiet ta' Malta, u f'din ir-relazzjoni meta jintużaw espressjonijiet mhux ġusti, il-provedimenti tal-Kap. 378 jipprevalu fuq il-Kodici Ċivili u l-Kodiċi tal-Kummerċ. (fn. 33 Kap. 378, Art. 47(B))*

L-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni fil-Każ Nru. 028/2016 deċiż minnu fit-23 ta' Frar 2018, (fn. 34 Dan il-każ jinsab fuq il-link: https://financialarbiter.org.mt.en/AboutUs/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta% 20p.l.c.%20et.pdf) u semma r-raġunijiet għalfejn ma seħħetx transazzjoni bejn il-provdituri tas-servizz u l-konsumatur.

*L-Arbitru spjega li anke skont deċiżjonijiet tal-Qorti tal-Appell, il-kunċett tal-*pacta sunt servanda *f'dawn il-każi fejn* si tratta *kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant kellu l-limitazzjonijiet tiegħu. Spjega wkoll kif l-Offerta u l-kuntratt ta' Aċċettazzjoni saru f'ċirkustanzi fejn il-konsumatur ma kellux wisq għażla ħlief li jaċċetta din l-*

Offerta; u l-klawsoli tal-Offerta fil-bidu tagħha u l-klawsoli 2.9 u 3(a) tal-istess Offerta, kif ukoll kull fejn hemm li l-ilmentaturi kienu qed iċedu d-drittijiet litigjużi tagħhom, jew li b'xi mod kienu qed iċedu kwalunkwe drittijiet li kellhom, għandhom jitqiesu klawsoli inġusti u pprojbiti u jitqiesu daqslikieku qatt ma ddaħħlu.

Ġaladarba dawn il-klawsoli tqiesu li m'għandhom l-ebda effett, għalhekk jitqies li ma seħħet l-ebda transazzjoni bejn l-ilmentatur u martu u l-provdituri tas-servizz li teskludi lill-Arbitru milli jindaga l-mertu tal-każ.

*Peress li, kif ingħad, l-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni, a skans ta' repetizzjoni u sabiex jittratta l-ilment kemm jista' jkun b'mod '*ekonomiku u mħaffef'*, (fn. 35 Kap. 555, Art 19(3)(d)) qiegħed jagħmel referenza ghal dak li ġie deċiż minnu fil-Każ Nru. 028/2016 fit-23 ta' Frar 2018, (fn. 36 Dan il-każ jista' jinsab fuq il-link: https://financialarbiter.org.mt.en/AboutUs/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%20p.l.c.%20et.pdf) u r-raġunijiet u l-motivazzjoni li ta f'dak il-każ f'dan ir-rigward, għandhom jgħoddu wkoll għal dan il-każ.*

Irid jingħad ukoll li l-MFSA qatt ma qieset li għax il-klijenti kienu ffirmaw l-Offerta u l-Aċċettazzjoni dan kien jammonta għal transazzjoni finali.

Għall-**MFSA*****, l-Offerta ma kinitx tikkonkludi l-każ, kif kienet l-intenzjoni tal-BOV li min jeħodha kien ikun qed iċedi kwalunkwe dritt legali kontra l-BOV. Fil-fatt, permezz ta' Direttiva tat-28 ta' Ġunju 2011, (fn. 37 MFSA MR 11/2011), l-MFSA obbligat lill-Bank biex jiżgura illi l-aċċettazzjoni ta' din l-Offerta kellha tkun mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe dritt li whud mill-investituri kellhom għal kumpens jew, addirittura, jerġgħu jitpoġġew fil-qagħda finanzjarja tagħhom qabel ma nvestew fil-*****Property Fund.**

F'ittra li l-**MFSA** ***kitbet lill-*****BOV** ***fl-1 ta' Ġunju 2012, (fn. 38 Fl-atti tal-Appell quddiem il-*****Financial Services Tribunal** ***fl-ismijiet:*** **Bank of Valletta p.l.c. vs Malta Financial Services Authority:** ***ittra ffirmata mid-*****Director General** ***tal-*****MFSA** ***liċ-*****Chairman tal-Bank of Valletta p.l.c.** ***Dan l-appell ma kienx tkompla mill-BOV) l-*****MFSA** ***ukoll ma qiesetx il-każ magħluq bl-aċċettazzjoni tal-Offerta tant li nfurmat lill-Bank li kienet ser tappunta kumpannija professjonali u indipendenti biex tirrevedi l-files ta' klijenti li setgħu ma kinux*** **"experienced investors".**

*Fil-fatt, għal dan il-għan, l-*MFSA *appuntat lil* Mazars *biex minn ma kienx "*experienced investor*" kellu jingħata kumpens, ħaġa li* de facto *ġiet aċċettata mill-*BOV.

Għaldaqstant, għar-raġunijiet kollha mogħtija aktar 'il fuq, l-Arbitru jiddeċiedi li ma kinitx seħħet transazzjoni finali u qed jiċħad l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza; u, ġaladarba ġie deċiż li l-ilmentatur huwa klijent eliġibbli u jista' jressaq l-ilment, allura, mhemm xejn frivolu u vessatorju fl-ilment tiegħu u ser jikkonsidrah."

L-Appell

7. Is-soċjetà appellanta ppreżentat ir-rikors tal-appell tagħha fit-2 ta' Ottubru, 2018, fejn talbet lil din il-Qorti sabiex tħassar u tirrevoka d-deċiżjoni appellata, filwaqt li tilqa' l-eċċezzjonijiet tagħha, jew liema minnhom, u tiċħad it-talbiet kollha tal-ilmentatur bl-ispejjeż tal-appell odjern u dawk tal-proċeduri arbitrali kontrih. Is-soċjetà appellanta tgħid li tħoss ruħha aggravata bid-deċiżjoni appellata għaliex: (1) l-Arbitru kompletament skarta jew ma tax każ ta' numru t'eċċezzjonijiet u sottomissjonijiet tas-soċjetà appellanta; (2) l-Arbitru ma kellu l-ebda kompetenza jiddeċiedi l-ilment; (3) l-Arbitru għamel apprezzament żbaljat tal-liġi meta ddeċieda, jekk iddeċieda, li l-ilment ma kienx frivolu u vessatorju skont il-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555; (4) l-Arbitru għamel ukoll apprezzament ħażin tal-liġi u tal-fatti meta ddeċieda li jiċħad l-eċċezzjonijiet tal-preskrizzjoni *ai termini* tal-artikolu 1222 u tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16; (5) l-Arbitru għamel apprezzament ħażin tal-fatti u tal-liġi meta warrab il-klawsoli kompromissorji mill-kuntratt ta' transazzjoni, iżda fl-istess ħin żamm il-kuntratt fis-seħħ; (6) l-Arbitru għamel apprezzament ħażin tal-fatti u tal-liġi meta kkunsidra jekk l-appellat kienx investitur b'esperjenza; (7) l-Arbitru għamel l-iżbalji fil-kalkoli tal-kumpens.

8. Permezz tad-digriet tagħha tal-20 ta' Lulju, 2020, din il-Qorti fid-dawl ta' dak li jipprovdi għalih il-para. (e) tas-subartikolu 19(3) tal-Kap. 555, irrevokat *contrario imperio* d-digriet tagħha, kif diversament preseduta, tas-26 ta' Ottubru, 2018, u ordnat l-isfilz tan-nota li kienet ġiet ippreżentata mis-soċjetà appellanta fis-16 ta' Ottubru, 2019, filwaqt li skartat l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni eċċepita minnha a tenur tal-para. (f) tal-artikolu 2156 tal-Kap. 16.

9. L-appellat wieġeb fil-31 ta' Ottubru, 2018, fejn talab lil din il-Qorti sabiex tiċħad l-appell interpost mis-soċjetà appellanta, filwaqt li tikkonferma d-deċiżjoni appellata.

<u>Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti</u>

10. Sabiex il-Qorti tevita tirrepeti dak kollu li diġa' ntqal fis-sentenza tagħha tal-appell tas-16 ta' Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et *vs*. La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell numru 23/2018) u li għaliha għamlet riferiment aktar 'il fuq f'din is-sentenza, tiddikjara li l-konsiderazzjonijiet *kollha* li għamlet f'dik is-sentenza japplikaw *mutatis mutandis* għal dan l-appell u li m'għandhiex x'iżżid ma' dak li ntqal fl-imsemmija sentenza.

<u>Decide</u>

Għaldaqstant, għall-istess raġunijiet li ngħataw fis-sentenza mogħtija fis-16 ta' Diċembru, 2019, minn din il-Qorti, kif diversament ippreseduta, fl-ismijiet

Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et *vs.* La Valette Funds SICAV p.l.c. et (Appell numru: 23/2018), **tilqa' l-appell u tħassar id-deċiżjoni tal-Arbitru tat-12 ta' Settembru, 2018, filwaqt li tiċħad l-ilment tal-appellat bl-ispejjeż tal-proċedura arbitrali u dawk tal-appell odjern kontrih.**

Moqrija.

Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef

Rosemarie Calleja
Deputat Reġistratur